

Studentská soutěž Urban Design Award již 29 let sdružuje studentské projekty z univerzit střední Evropy. Mezi oceněnými tentokrát převažují projekty z Fakulty architektury ČVUT v Praze, najdeme zde však také projekt ze slovenské Fakulty architektúry a dizajnu Slovenskej technickej univerzity v Bratislavě. Hlavní cenu letos získal projekt dvou studentek z Fakulty architektury budapeštské BME (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem), ve kterém hledaly cestu města k břehům Dunaje.

V letošním ročníku porota seděla ve složení Regina Loukotová – předsedkyně poroty, Eva Jeníková, Maciej Pilny, Dorota Kamrowska-Zaluska, Zoltán Dorogi, Martin Jerguš a Martina Tunková. Vyhlášení vítězů proběhlo 17. března 2025 na půdě Fakulty architektury ČVUT v Praze za účasti děkana Fakulty architektury Dalibora Hlaváčka: „Tuhle soutěž mám velmi rád, protože jde o unikátní příležitost srovnávat to, jak se vyvíjí výuka urbanismu na různých fakultách. Díky všem studentům, kteří se do ní přihlašují.“ Za organizující Ústav prostorového plánování vystoupil jeho vedoucí Jakub Vorel. Předsedkyně poroty Regina Loukotová z pražského ARCHIPu vyzdvihla význam soutěží v architektonické praxi a poděkovala organizátorům i porotě za skvělou spolupráci. „Tato soutěž není úplně standardní, nemá totiž jednotné zadání. Sešlo se nám 57 různých projektů z univerzit visegrádského prostoru, se kterými jsme se museli předem seznámit a během jednoho dne pak prodiskutovat jejich kvality. Věřím ale, že jsme vybrali správně.“ Vyhlášení oceněných bylo doprovázeno prezentací grafik oceněných projektů a vše bylo možné sledovat i na fakultním YouTube kanále.

Putovní výstava

Tradičně bylo vyhlášení vítězů také zahájením putovní výstavy oceněných projektů. „Moc bychom si přáli jich vystavovat více, aby měla soutěž větší vizibilitu a hlavně aby byly v přehlídce zastoupeny všechny spolupracující univerzity,“ doplnila s nadějí po skončení vernisáže koordinátorka soutěže Zuzana Poláková. Projekty byly vystaveny na Fakultě architektury do 4. dubna 2025, poté se objeví i na dalších partnerských univerzitách.

Debata se studenty, vyučujícími a porotou

Již třetím rokem se konala také debata s oceněnými studujícími, ke které se připojili i vedoucí oceněných projektů z Fakulty architektury – Veronika Šindlerová a Šimon Vojtík. Vedoucí Ústavu prostorového plánování Jakub Vorel tuto iniciativu jednoznačně podporuje. „Vyučující zde mají jedinečnou příležitost inspirovat se jinými přístupy k vedení projektů a sdílet motivace ke konkrétním zadáním. To je jeden z hlavních cílů této soutěže a já mám radost, že se nám daří ho postupně naplňovat.“ Nové technologie zároveň umožňují se k akci připojit i na dálku.

Díky autorským prezentacím je možné se také blíže seznámit s oceněnými projekty. Každý z nich letos přináší trochu odlišný způsob řešení současných problémů měst a krajiny. Berou především ohledy i na výzvy budoucí. „Vítězný projekt se letos opravdu povedl,“ chválí výběr poroty a především perfektní prezentaci maďarských studentek Jakub Vorel. Autorky v několika velmi srozumitelných krocích a myšlenkách vytváří prostředí pro podporu komunitních vazeb a aktivit v sousedství v době odlučování lidí díky fenoménu práce na dálku. Všechna prostranství, komunitu a dlouho v území opomíjený Dunaj propojuje příjemná bezmotorová promenáda, která je odolná i vůči případným povodním. „Návrh dobře definuje problémy, se kterými se potýká většina metropolí, a přináší inspirativní příklad toho, jak je řešit s ohledem na budoucí udržitelnost území,“ doplňuje sekretář soutěže Vít Řezáč.

Soubor oceněných projektů nabízí pestrou mozaiku nejen z hlediska měřítka a prostředí, ale také architektonického i grafického přístupu. Patří blokova struktura do města budoucnosti, nebo

problémy našich měst vyřeší jiné/nové formy? Mohou mít velké dopravní stavby rozvojový potenciál? Jak budovat vztah společnosti ke krajině? Je patnáctiminutové město teorie, která u nás stále hledá politickou podporu? A jak moc architektům v dnešní době pomáhá ruční kresba? To vše lze nalézt v záznamu z debaty, který je dostupný na webu soutěže (www.urbandesignaward.eu).

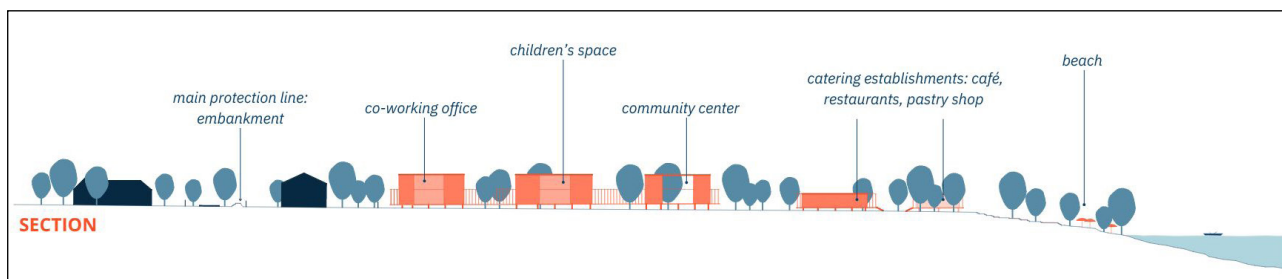
Oceněné projekty

1. cena: Laura Brjeska, Lotti Hugauf – Tangible Danube (FA BME Budapešť, Ústav designu, vedoucí ateliéru: Melinda Benkő, Anna Kornélia Losonczy)

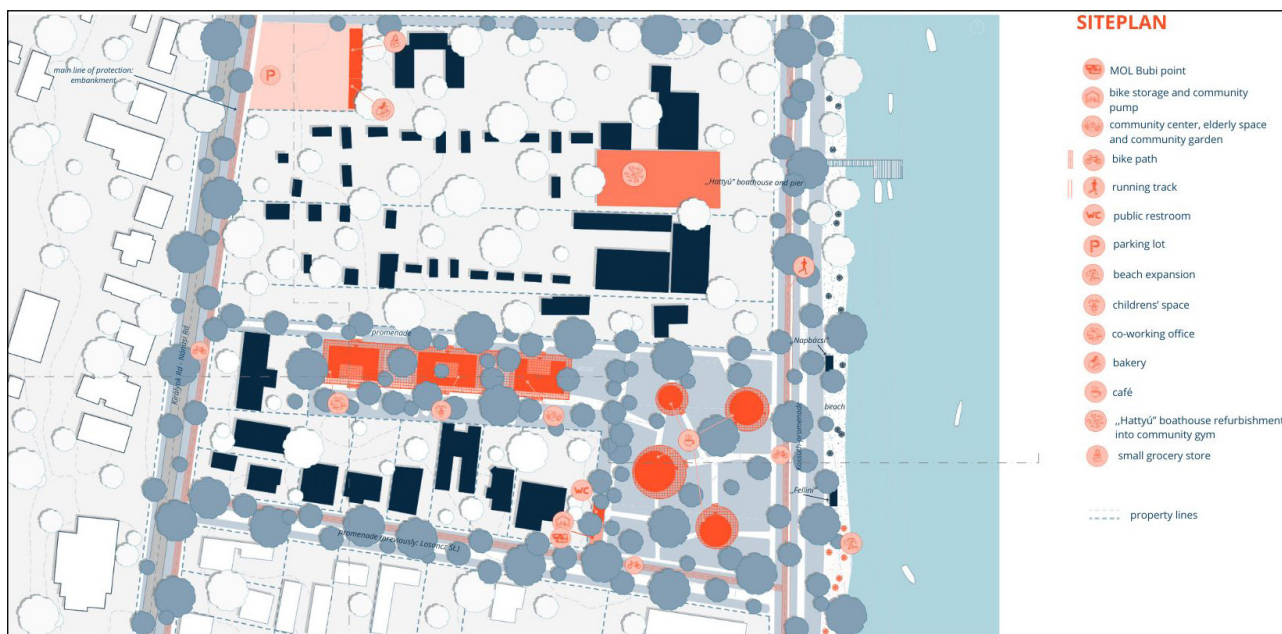
Hodnocení poroty

Oceněná práce tvůrčím způsobem zachycuje vztah mezi řekou Dunaj a Budapeští jako metropolí. Velkou pozornost věnuje stávajícím hodnotám, vztahu mezi řekou a přirozeným pobřežním prostředím a snaží se jej prohloubit a přiblížit obyvatelům prostřednictvím navržených změn. Přístup autorek odráží skutečnost, že v posledních letech fenomén home-office zvýšil hodnotu přírodních a komunitních prostor pro různé aktivity.

Koncepce zachovává současný obraz nábřeží a klade důraz na jeho jedinečnost. Na stávající hrázi jsou umístěny prostory pro mikromobilitu (cyklostezky a pěší stezky), které zajišťují propojení s městem, dostupnost komunity a snižují potřebu automobilové dopravy. Změnou funkce starých domů vytváří rozmanitý komunitní prostor, kde se mohou setkávat různé generace a věnovat se svým každodenním aktivitám. Klade též důraz na vzájemné interakce v rámci komunity.

1. cena: Tangible Danube (Laura Brjeska, Lotti Hugauf)

1. cena: Tangible Danube (Laura Brjeska, Lotti Hugauf)

Projekt nabízí několik benefitů: zachování přírodního charakteru města a řeky, lokální zásah malého rozsahu, přípravu na povodňové situace, přičemž území přirozeně navazuje na stávající městskou strukturu a poskytuje kombinaci aktivního a odpočinkového trávení všedních dnů.

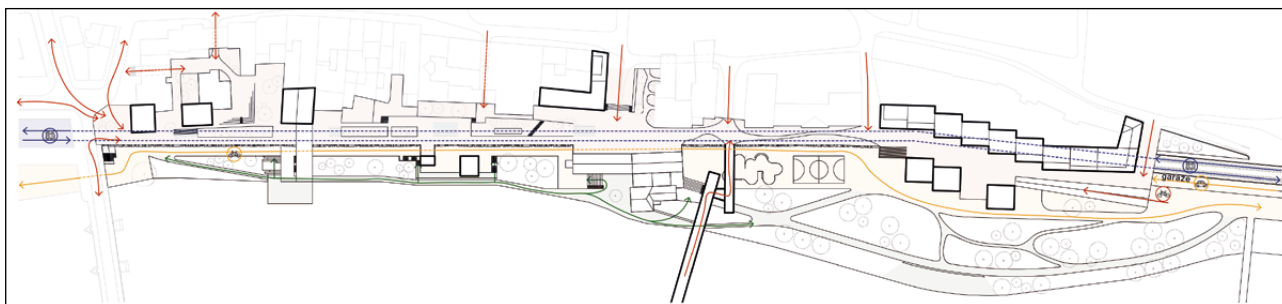
Dobře připravené, poněkud alternativní, náhledy autorem jdou ruku v ruce s městskou udržitelností a tvorbou živých čtvrtí posilující odolnost života ve městech.

2. cena: Tereza Macháčová, Roman Totušek – On the Highline (FA ČVUT v Praze, Ústav navrhování II, vedoucí ateliéru: Miroslav Cikán)

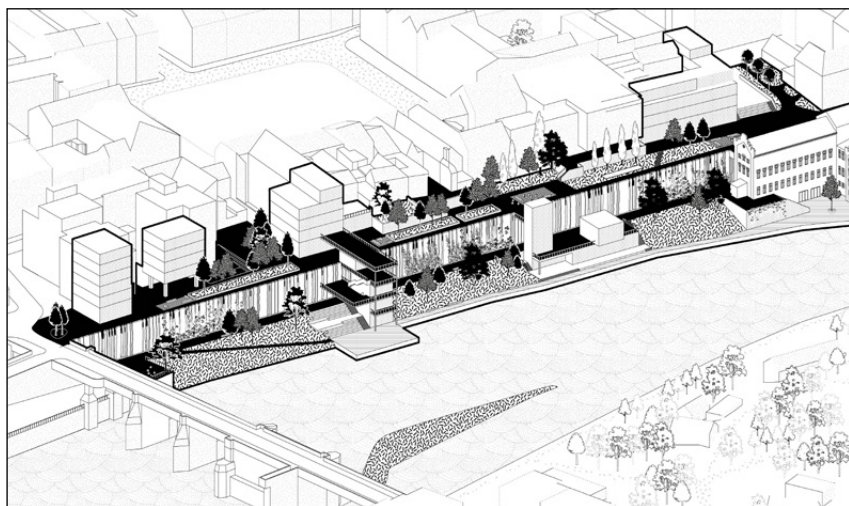
Hodnocení poroty

Porotu zaujal inovativní a odvážný přístup projektu. Návrh vyniká neotřelým pohledem a vysokou úrovní řemeslného zpracování, a to jak z hlediska grafiky, tak koncepce. Téma je zpracováno komplexně, přestože začlenění železnice do městské zástavby není

nikdy snadným úkolem. Porota oceňovala zejména promyšlené doplnění stávající struktury, vytvoření veřejných prostranství a zeleně, které odpovídají potřebám města nebo mohou přispět k celkovému zkvalitnění života v oblasti. Návrh nového mostu pro pěší přes Labe by nejen zlepšil propojení města, ale mohl by se stát i výrazným architektonickým prvkem. Celkově je projekt velmi kvalitně provedený a jasně a srozumitelně odprezentovaný.

2. cena: On the Highline (Tereza Macháčová, Roman Totušek)

2. cena: On the Highline (Tereza Macháčová, Roman Totušek)

3. cena: Michaela Tolopčenková – A Contact with the Landscape (FA ČVUT v Praze, Ústav krajinářské architektury, vedoucí ateliéru: Klára Salzmann)

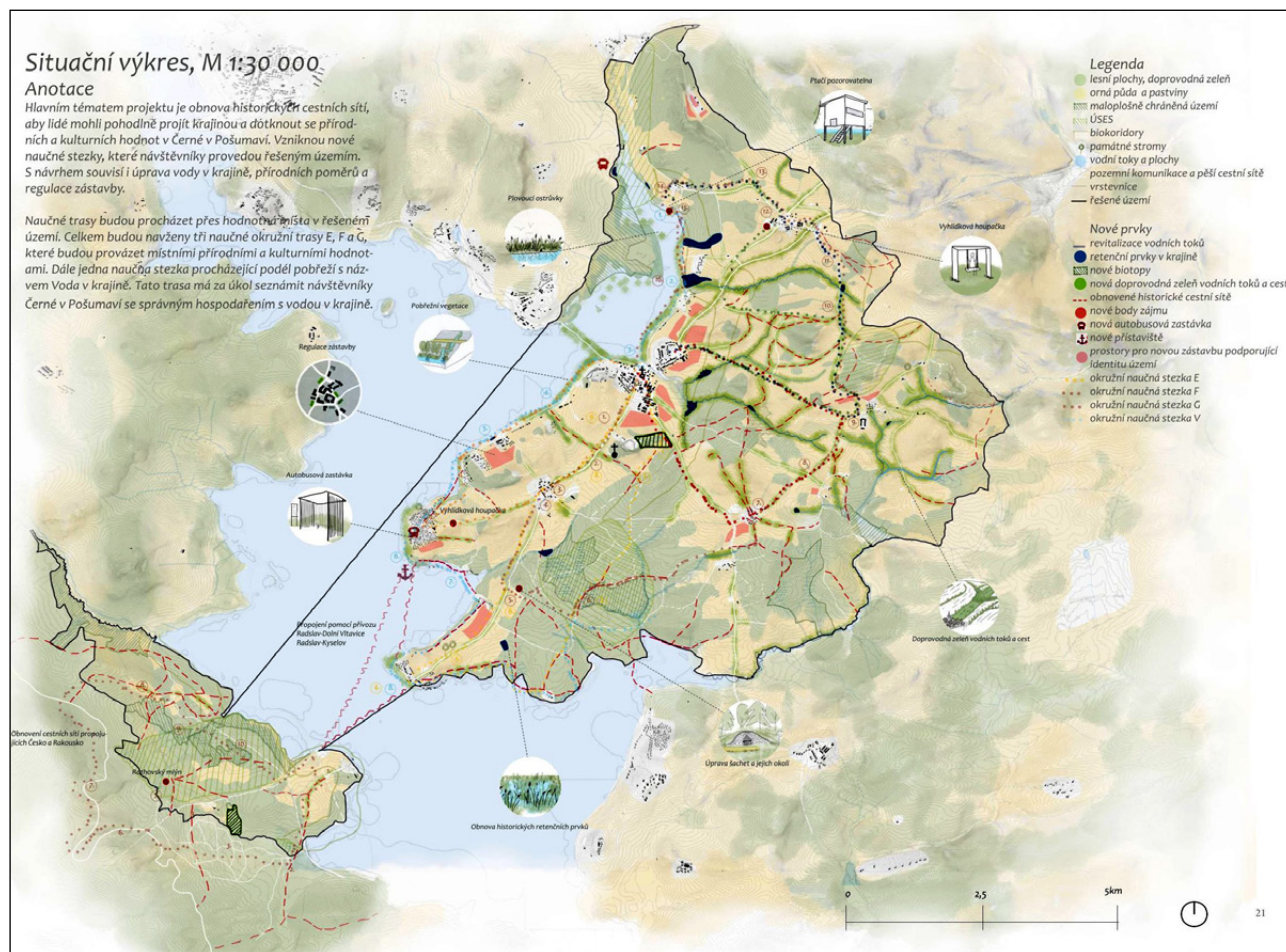
Hodnocení poroty

Oceněný projekt se zaměřuje na krajinu Černé v Pošumaví, oblíbenou rekreač-

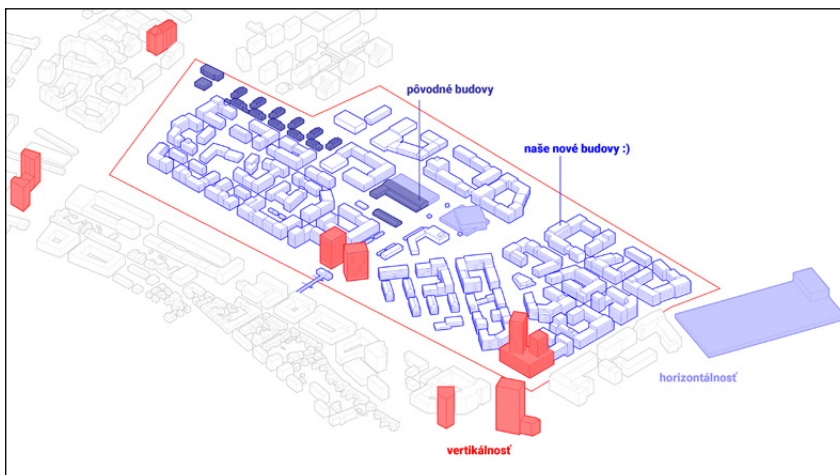
ní oblast u Lipenské přehrady. Projekt pracuje s volnou krajinou ve velkém měřítku a uplatňuje vrstevnatý přístup. Důkladně zkoumá vodní režim a pečlivě identifikuje jeho ztracené prvky. Návrh se zaměřuje na obnovu vodních toků a mokřadů s cílem zadržet vodu v krajině a zlepšit její kvalitu. Samostatným aspektem projektu je návrh břehových

porostů nádrže spolu s prvky inovativních plovoucích ostrovů. Kromě toho je cílem projektu zlepšit prostupnost krajiny a doplnit síť cest o prvky drobné architektury. Navrhované vegetační prvky jsou propojeny s vodním režimem a sítí cest v území. Návrh klade důraz na regulaci rozvoje sídla, aby byla posílena identita místní krajiny. Všechny vrstvy jsou citlivě propojeny do promyšlené koncepce.

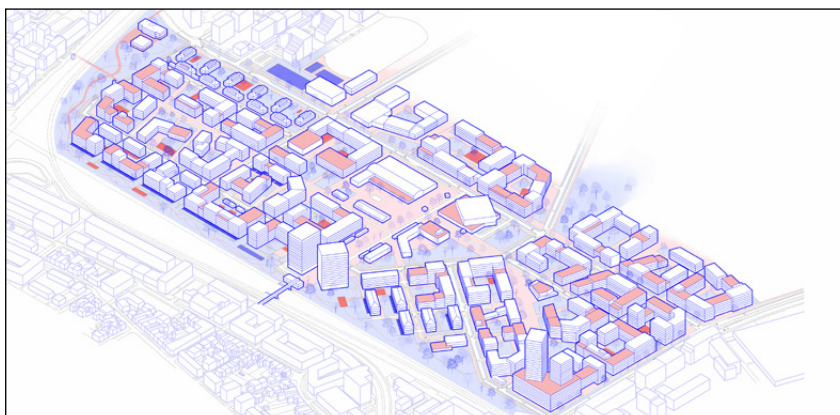
Porota ocenila komplexní přístup k rozvoji krajiny. Důkladně provedená analytická část se odráží v krajinářsko-architektonickém řešení. Koncept prostupnosti/přístupnosti krajiny je citlivě spojen s obnovou vodního režimu, podporou bioty a zejména podporou identity krajiny a konkrétních míst v ní. Kromě koncepční roviny obsahuje práce také podrobnější návrhy řešení jednotlivých částí lokality. Projekt je zpracován na vysoké věcné grafické úrovni. Je z něj patrné nasazení a osobní vklad autorky.

3. cena: A Contact with the Landscape (Michaela Tolopčenková)

Odměna: Nové Nové mesto (Barbora Fabová, Daša Batešková)

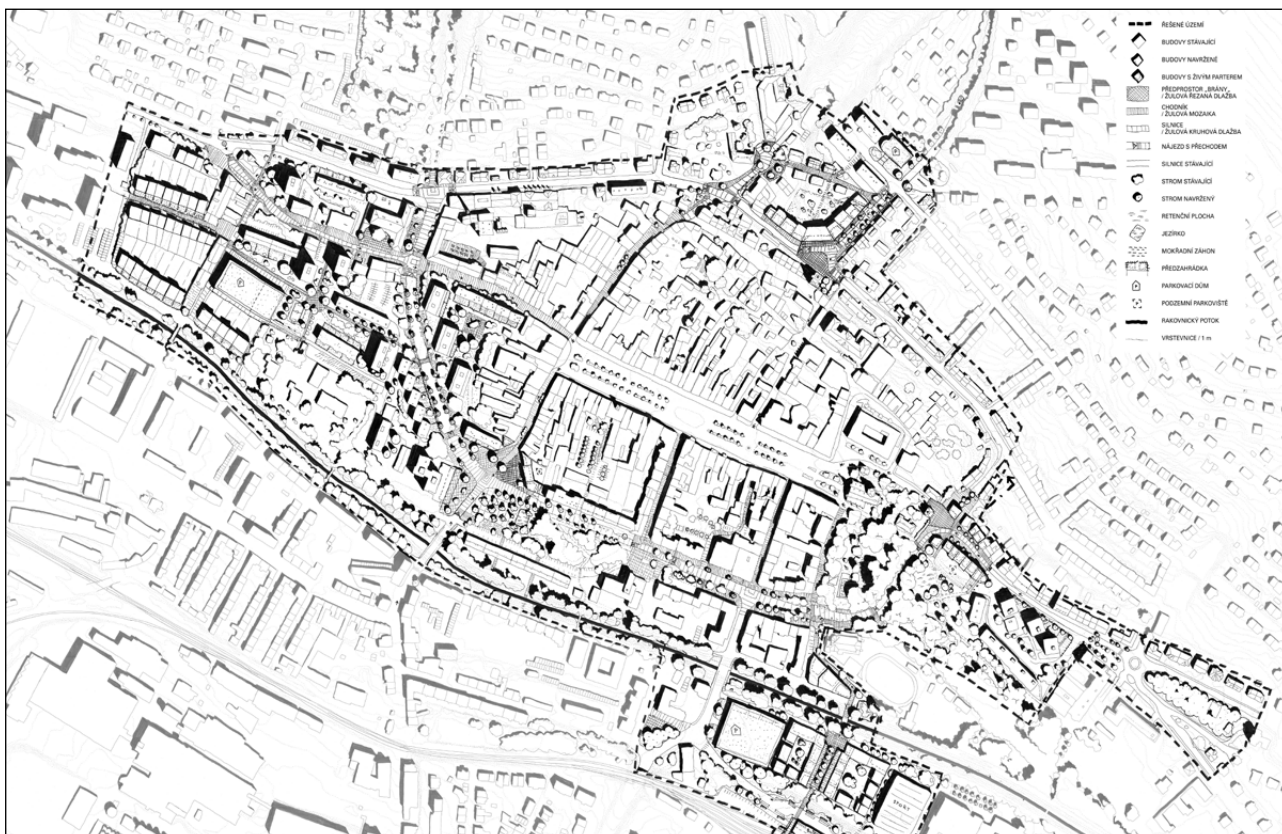
Odměna: Nové Nové mesto (Barbora Fabová, Daša Batešková)

Odměna: Barbora Fabová, Daša Batešková – Nové Nové mesto (FAD STU Bratislava, Ústav urbanizmu a územného plánovania, vedoucí ateliéru: Viera Joklová)

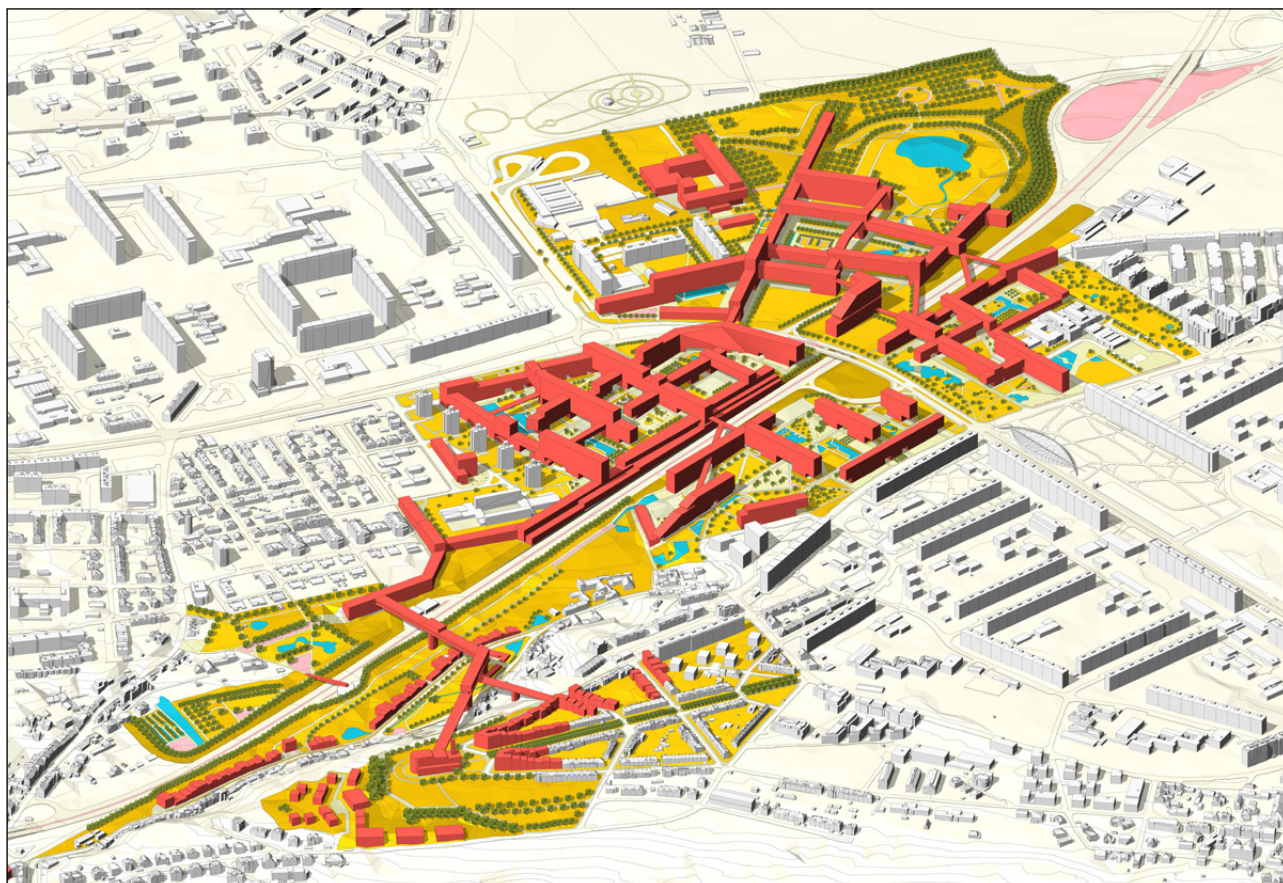
Hodnocení poroty

Návrh řeší částečně zastavěné území širšího centra Bratislavy se zbytky průmyslových objektů jižně od areálu Istrochemie. Území je ohraničeno železniční tratí a Vajnorskou ulicí. Jasná kompozice návrhu navazuje na okolí, nové dominanty posilují stávající významné uzly a usnadňují orientaci v území. Racionální funkční rozvržení území dobře reaguje na stávající železniční trať, od které zachovává odstup, a tramvajovou síť, na kterou napojuje obsluhu území. Všechny prostory mají lidské měřítko a navržené řešení území poskytuje dobrý základ pro rozvoj 15minutového města.

Ústřední prvek veřejných prostranství, pěší trasa s několika náměstími, se protíná se širokým zeleným pásem, který zajišťuje dostupnost zeleně pro všechny obyvatele. Zelená infrastruktura využívá stávajících prvků území a navazuje na stávající park v areálu Istrochemie. Celý

Odměna: Rakovník: Fortification Ring (Štěpán Macek)

Odměna: Next Chapter (Samuel Maga, Daniel Marek)

koncept výborně pracuje s územím, od širších vztahů až po přiměřeně propracovaný detail. Několik původních průmyslových objektů je vhodně začleněno do nové zástavby, čímž je vytvořena nová identita území s odkazem na jeho minulost.

Odměna: Štěpán Macek – Rakovník: Fortification Ring (FA ČVUT v Praze, Ústav prostorového plánování, vedoucí ateliéru: Veronika Šindlerová)

Hodnocení poroty

Projekt vykazuje vynikající začlenění historického kontextu v rámci města Rakovník. Urbanistické zásahy navržené v projektu respektují bohaté historické dědictví města a zároveň doplňují jeho funkčnost a formu. Vysoká grafická kvalita práce účinně komunikuje předložené výzvy a nabízí jasný a dobře strukturovaný návrh řešení zjištěných problémů.

Projekt dosahuje promyšlené rovnováhy mezi zachováním a inovací a ukazuje citlivé pochopení historické a kulturní

identity města. Vytvoření multifunkčního městského prostoru má významný potenciál pro oživení tohoto historického města, podporu sociální interakce, zlepšení dostupnosti a podporu udržitelného rozvoje.

Pečlivé zohlednění zásad urbanistického designu spolu s vizuální čistotou projektu z něj činí silný příspěvek do diskurzu o rozvoji měst citlivým k historickému dědictví.

Odměna: Samuel Maga, Daniel Marek – Next Chapter (FA ČVUT v Praze, Ústav prostorového plánování, vedoucí ateliéru: Šimon Vojtík)

Hodnocení poroty

Autoři předkládají vizi propojení obou stran vícepruhové Liberecké ulice pomocí megastruktury navržené tak, aby se do ní vešla kompletní čtvrť včetně bydlení, pracovišť, volnočasových a kulturních prostor. Urbanistická kompozice není založena na jednotlivých budovách, ale na struktuře fungující jako jeden organismus. Bariéra ulice je pře-

konána pomocí četných lávek a mostů. Navržená forma připomíná brutalistické stavby s otevřenými přízemími a četnými vyvýšenými chodníky. Tato volba návrhu je opodstatněná vzhledem k modernistickému původu sousedních sídlišť. Projekt Samuela Magy a Daniela Marka je osobitým zkoumáním možnosti opětovného propojení násilně rozdělených částí města.

Hlavní předností projektu je odvážný pokus o hledání nového významu a role dopravní tepny v městské struktuře.

Soutěž pořádá Ústav prostorového plánování Fakulty architektury ČVUT v Praze ve spolupráci s partnerskými univerzitami a profesními asociacemi urbanistů a plánovačů ze Slovenska, Polska a Maďarska. Generálním partnerem je česká Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR.

*Ing. arch. Zuzana Poláková
koordinátorka soutěže
Ústav prostorového plánování
Fakulta architektury ČVUT v Praze*